Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2022-03-16

RS 2020-0952

Regionstyrelsen

Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges på individnivå, istället för gruppnivå i syfte att uppnå en jämlikhet i hälsa hos befolkningen.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Hälso- och sjukvården har i uppdrag att verka för en god hälsa och jämlik vård och sedan 2011 finns det nationella riktlinjer för det sjukdomsförebyggande arbetet. I de allmänna villkor som omfattar samtliga vårdgivare som har avtal med Region Stockholm framgår att vårdgivarna ska ha ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv som ska genomsyra all den hälso- och sjukvård som utförs samt att individens behov ska tillgodoses utifrån en helhetssyn på patienten.

De vårdgivare som är verksamma inom husläkaruppdraget samt barnavårdscentraler är ålagda att genomföra riktade insatser utifrån den listade befolkningens socioekonomiska förutsättningar. Inom husläkaruppdraget är CNI en av flera komponenter som påverkar ersättningsnivån. Vårdgivare som är etablerade inom områden med högre viktat CNI har en större utmaning att uppfylla kraven eftersom det finns ett större antal individer som behöver utökat stöd, vilket motiverar att resurser styrs på en mer övergripande nivå.

Regionrådsberedningen anser att CNI är ett fungerande instrument för att kunna styra vårduppdrag för en jämlik hälso- och sjukvård så att vårdgivarna får rimliga förutsättningar att arbeta med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv på individnivå i alla patientmöten.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård
3. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 13 april 2021

Irene Svenonius Anna Starbrink

Regionledningskontoret
Oskar Ahrenberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-02-28

RS 2020-0952

Regionstyrelsen

Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges på individnivå, istället för gruppnivå i syfte att uppnå en jämlikhet i hälsa hos befolkningen.

Såväl regionledningskontoret som hälso- och sjukvårdsnämnden anser att de generella krav som åläggs vårdgivaren, både via lagstiftning och nationella riktlinjer samt de krav som Region Stockholm ställer på hälso- och sjukvården säkerställer att individens egna förutsättningar ligger till grund för de insatser som utförs av vårdgivarna.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer regionledningskontoret att uppdrag enligt motionens förslag inte krävs och att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) har inkommit med en motion till regionfullmäktige om en jämlik och rättvis sjukvård där de föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges på individnivå, istället för gruppnivå i syfte att uppnå en jämlikhet i hälsa hos befolkningen.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Hälso- och sjukvården har i uppdrag att verka för en god hälsa och jämlik vård och sedan 2011 finns det nationella riktlinjer för det sjukdomsförebyggande arbetet. I de allmänna villkor som omfattar samtliga vårdgivare som har avtal med Region Stockholm framgår att vårdgivarna ska ha ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv som ska genomsyra all den hälso- och sjukvård som utförs samt att individens behov ska tillgodoses utifrån en helhetssyn på patienten och dennes behov.

Region Stockholm/Gotlands regionala vårdprogram Ohälsosamma levnadsvanor avseende prevention och behandling, utgår från Socialstyrelsens nationella riktlinjer. Vårdprogrammet ger stöd i arbetet med att hjälpa patienter att ändra sina levnadsvanor och riktar sig till vårdverksamheter samt beslutsfattare.

Region Stockholm har valt att utgå ifrån Care Need Index (CNI). Det är ett socioekonomiskt index som används för att mäta risk för ohälsa inom en population, till exempel gällande invånare inom en kommun eller patienter som är listade vid en vårdenhet.

De variabler som ingår är ålder över 65 och ensamstående, utlandsfödd (Östeuropa, Asien, Afrika och Sydamerika), arbetslös eller i åtgärd 16–64 år, ensamstående förälder med barn 17 år eller yngre, individ ett år eller äldre som flyttat in i området, lågutbildad i åldersgruppen 25–64 år samt individer yngre än fem år.

Inom vårdvalet husläkarverksamhet används CNI som en komponent för att fördela ersättning baserat på vilka individer som har valt att lista sig på en vårdenhet samt för att särskilja de vårdenheter som har krav att arbeta med befolkningsinriktade insatser. Inom vårdvalet barnavårdscentral (BVC), används CNI som kriterium för att omfattas av uppdraget utökat hembesöksprogram. I uppdraget ingår att tillsammans med socialtjänsten erbjuda och genomföra fem extra hembesök för nyfödda barn till samtliga förstagångsföräldrar.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att de generella krav som åläggs vårdgivaren, både via lagstiftning samt de krav som Region Stockholm ställer, samt de krav som åligger legitimerade yrkesutövare inom hälso- och

sjukvården säkerställer att individens egna förutsättningar ligger till grund för de insatser som utförs av vårdgivarna.

Vidare bedömer hälso- och sjukvårdsnämnden att CNI är ett fungerande instrument för att kunna styra vårduppdrag för att nå målsättningen om en jämlik hälso- och sjukvård. CNI ger förutsättningar att nå de individer som finns i sammanhang där risken för ohälsa och sjukdom är större än för befolkningen i genomsnitt.

För att Region Stockholm ska kunna säkerställa att de ekonomiska resurserna används på ett effektivt sätt förutsätter det att resurser prioriteras och styrs dit behovet av hälso- och sjukvård är störst. Genom att utgå från resursfördelning på gruppnivå säkerställs att de vårdgivare som ansvarar för en hög andel av de individer som har störst risk för ohälsa får rimliga förutsättningar att nå målet om en jämlik sjukvård.

Regionledningskontoret instämmer därför med hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning att CNI är ett fungerande instrument för att kunna styra vårduppdrag för en jämlik hälso- och sjukvård, och ser vikten av att fortsätta arbeta med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv på individnivå i alla patientmöten.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer regionledningskontoret att uppdrag enligt motionens förslag inte krävs och att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Förslag till beslut medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

1. Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 13 april 2021

Beslutsexpediering

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-02-28

Region Stockholm

MOTION
2020-12-08

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

I dag åläggs husläkarmottagningar möjligheten att genomföra hälsofrämjande insatser mot individer som bor i de mest socioekonomiskt utsatta områdena. Även Barnvårdcentraler (BVC-mottagningar) åläggs uppdraget att genomföra sex hembesök hos förstföderskor i utsatta områden, jämfört med ett besök i andra områden.

Genom att utgå från Care Need Index (CNI), som mått för socioekonomi för geografiska områden så avgränsas hälso-och sjukvårdsinsatserna till befolkningen i avskilda och ofta invandrartäta områden. Problematiken med CNI som ett gruppmått är att den inte tar hänsyn till socioekonomisk skillnad inom grupper. Exempelvis är inte alla boende i Rinkeby fattiga med låg utbildning, likaså är alla boende i Kungsholmen inte välbärgade och med hög utbildning. Vi motsätter oss hälsoinsatser som utgår från geografisk gruppnivå, eftersom det exkluderar människor som skulle behövt dessa men inte bor i det utpekade området, och tvärtom.

Vi vill i stället utreda hur hälsofrämjande och förebyggande arbete kan utformas på individnivå. Där insatser särskilt fokuserar mot personer som har låg socioekonomi, lever i en utsatt situation och med risk för dålig hälsa. Dessa individer finns i alla stadsdelar och kommuner, vilket gör att dagens modell som utgår från var du bor, i själva verket är diskriminerande och orättvis.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges utefter individnivå, i stället för gruppnivå, i syfte att uppnå en jämlikhet hälsa hos befolkningen.

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-04-13

§ 110
Yttrande över motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

HSN 2021-0134

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:76 om en jämlik och rättvis sjukvård. I motionen föreslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) att ska utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges utifrån individnivå istället för gruppnivå.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD)
Protokollsutdrag folkhälsoberedningen 2021-04-07 § 19

Yrkande
1. Ordförande Anna Starbrink (L) yrkar bifall till folkhälsoberedningens förslag.
2. Gabriel Kroon (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:76 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Reservation
Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet.

Paragrafen är justerad

Expedieras till
Regionstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Allmänmedicin
Christoffer Bernsköld

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2021-0134

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:76 om en jämlik och rättvis sjukvård. I motionen föreslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) att ska utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges utifrån individnivå istället för gruppnivå.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:76 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i folkhälsoberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:76 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I nuvarande avtal åläggs vårdgivare verksamma inom husläkaruppdraget samt barnavårdscentraler att genomföra riktade insatser utifrån den listade befolkningens socioekonomiska förutsättningar.

Region Stockholm har valt att utgå ifrån Care Need Index (CNI). Det är ett socioekonomiskt index som används för att mäta risk för ohälsa inom en population, till exempel gällande invånare inom en kommun eller patienter som är listade vid en vårdenhet.

De variabler som ingår är ålder över 65 och ensamstående, utlandsfödd (Östeuropa, Asien, Afrika och Sydamerika), arbetslös eller i åtgärd 16–64 år, ensamstående förälder med barn 17 år eller yngre, individ ett år eller äldre som flyttat in i området, lågutbildad i åldersgruppen 25–64 år samt individer yngre än fem år.

Inom vårdvalet husläkarverksamhet används CNI som en komponent för att fördela ersättning baserat på vilka individer som har valt att lista sig på en vårdenhet samt för att särskilja de vårdenheter som har krav att arbeta med befolkningsinriktade insatser.

Inom vårdvalet barnavårdscentral (BVC), används CNI som kriterium för att omfattas av uppdraget utökat hembesöksprogram. I uppdraget ingår att tillsammans med socialtjänsten erbjuda och genomföra fem extra hembesök för nyfödda barn till samtliga förstagångsföräldrar.

I de allmänna villkor som omfattar samtliga vårdgivare som har avtal med Region Stockholm framgår bland annat att vårdgivarna ska ha ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv som ska genomsyra den hälso- och sjukvård som utförs samt att individens behov ska tillgodoses utifrån en helhetssyn på patienten och dennes behov.

Region Stockholm/Gotlands regionala vårdprogram Ohälsosamma levnadsvanor avseende prevention och behandling, utgår från Socialstyrelsens nationella riktlinjer. Vårdprogrammet ger stöd i arbetet med att hjälpa patienter att ändra sina levnadsvanor och riktar sig till vårdverksamheter samt beslutsfattare. Riktlinjerna avser tobaksbruk, riskbruk av alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor.

Motionärerna beskriver att det kan finnas individer som bor inom områden med högt värde på CNI som kan ha goda förutsättningar respektive att det kan finnas individer som bor i områden med lågt CNI som har sämre individuella förutsättningar.

Överväganden
Förvaltningen bedömer att CNI är ett fungerande instrument för att kunna styra vårduppdrag för att nå målsättningen om en jämlik hälso- och sjukvård. CNI ger förutsättningar att nå de individer som finns i

sammanhang där risken för ohälsa och sjukdom är större än för befolkningen i genomsnitt.

Förvaltningen bedömer att de generella krav som åläggs vårdgivaren, både via lagstiftning samt de krav som Regionen ställer, samt de krav som åligger legitimerade yrkesutövare inom hälso- och sjukvården säkerställer att individens egna förutsättningar ligger till grund för de insatser som utförs av vårdgivarna.

Region Stockholm ska säkerställa att de ekonomiska resurser som finns till förfogande används på ett effektivt sätt för att uppfylla det uppdrag som åligger regionen som sjukvårdshuvudman. Det kräver att resurser prioriteras och styrs dit behovet av hälso- och sjukvård är störst. Genom att utgå från resursfördelning på gruppnivå säkerställs att de vårdgivare som ansvarar för störst andel av de individer som har störst prognostiserad risk för ohälsa får rimliga förutsättningar att kunna nå målet om en jämlik sjukvård.

De vårdgivare som är etablerade inom områden med högre viktat CNI har en större utmaning då det finns ett större antal individer som behöver utökat stöd, vilket motiverar att resurser styrs på en mer övergripande nivå.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget innebär inga konsekvenser för patientsäkerheten

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget innebär inga konsekvenser för jämlik eller jämställd vård

Miljökonsekvenser
Förslaget innebär inga konsekvenser avseende miljöaspekter

Administrativa konsekvenser
Förslaget innebär inga administrativa konsekvenser

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Region Stockholm

MOTION
2020-12-08

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om en jämlik och rättvis sjukvård

I dag åläggs husläkarmottagningar möjligheten att genomföra hälsofrämjande insatser mot individer som bor i de mest socioekonomiskt utsatta områdena. Även Barnvårdcentraler (BVC-mottagningar) åläggs uppdraget att genomföra sex hembesök hos förstföderskor i utsatta områden, jämfört med ett besök i andra områden.

Genom att utgå från Care Need Index (CNI), som mått för socioekonomi för geografiska områden så avgränsas hälso-och sjukvårdsinsatserna till befolkningen i avskilda och ofta invandrartäta områden. Problematiken med CNI som ett gruppmått är att den inte tar hänsyn till socioekonomisk skillnad inom grupper. Exempelvis är inte alla boende i Rinkeby fattiga med låg utbildning, likaså är alla boende i Kungsholmen inte välbärgade och med hög utbildning. Vi motsätter oss hälsoinsatser som utgår från geografisk gruppnivå, eftersom det exkluderar människor som skulle behövt dessa men inte bor i det utpekade området, och tvärtom.

Vi vill i stället utreda hur hälsofrämjande och förebyggande arbete kan utformas på individnivå. Där insatser särskilt fokuserar mot personer som har låg socioekonomi, lever i en utsatt situation och med risk för dålig hälsa. Dessa individer finns i alla stadsdelar och kommuner, vilket gör att dagens modell som utgår från var du bor, i själva verket är diskriminerande och orättvis.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda hur hälsofrämjande insatser kan ges utefter individnivå, i stället för gruppnivå, i syfte att uppnå en jämlikhet hälsa hos befolkningen.

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)